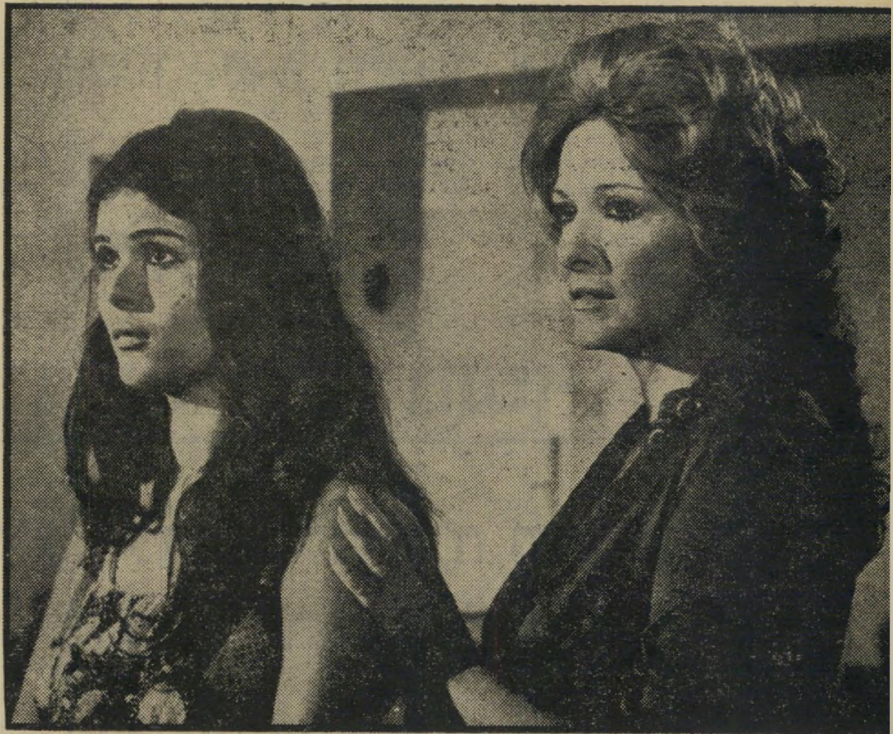

לא רוצים מילחמה וגבורה - רוצים אהבה ומין, אומרים צופי הקולנוע המצרי

"הכדור עדיין בכיסי" לנקום את דם החברים

"מיזרחית זקנטרה" (מימין: מרים סחריאדיין) כובשים פראיים

מאתינציה, והעיקר — פרשת-אהבים בלתי אשרית, המסתיימת בהפי'אנד. הצלחתו של זוו סללה את הדרך, בזמנו, להפקת שורה של סרטים מסוגו, והוא היה, למעשה, נקודת-ציון חשובה בדרך של הסרט המצרי מאז מילחמת יום-הכיפורים. בתקופת המלחמה התחממה האווירה בי קאהיר, ובעלי בתי-הקולנוע החלו מחפשים בארכיוניהם סרטים בעלי אופי לאומני העולים בקנה אחד עם אווירת המלחמה. אז העלו על המסכים את סיפוריה של ג'מילה

הממלכה השביעית של מצריים לא הכירה קודם-לכן. הפקתו עלתה כמיליון דולרים (סכום-שיא בתולדות הקולנוע המצרי) ומ-תוך שעתים, כ-45 דקות רצופות עוסקות אך-ורק בסצינות מילחמה וקרבות, אשר לשם הפקתן הביאו יוצרי הסרט המצריים שני במאים איטלקיים, שתחום-התמחותם הוא סצינות כאלה.

שלושת עיתוני הגדולים של מצריים (אל-אהראם, אל-אחבאר ואל-ג'ומהוריה) מרבים להביא פרטים על הסרט, שאותו הם מכנים "שובר המיסגרות", ו"סרט של אופי ואיכות". באחד מהם אף הובאה תוכי-נית, הנותנת חיזוק לכך שהסרט הזה נחשב אומנם במצריים כמוצר אמנותי נדיר: לא-חר שהסרט יוקרן על מסכי בתי-הקולנוע של קאהיר, יועברו עותקים ממנו אל כל מחנות-הצבא המצריים ואל ערי-התעלה, כשהמגמה היא להקרין אותו כפרס לתושבי המקום ולאנשי-הצבא שלחמו במלחמת יום-הכיפורים — וכשיעור טוב לחיילים שזרעוה התגייסו לשורות הצבא המצרי.

לאחר תום ה"סינב" במחנות הצבא, מס-פר אל-אהראם, יישלחו מיספר עותקים של הסרט לפסטיבלי-סרטים באירופה. הסרט הספיק כבר להשתתף בפסטיבלי-סרטים בי-קרתגו שבתוניסיה, אך לאכזבת יוצריו, לא זכה בכל פרס.

מאת סמדר פרי

בוחרירד — סרט המספר על אשה אלז'ירית שבילתה תקופה ארוכה במרתף-העינויים של הצרפתים, וזאת אל-נאצר צלאח א-דין — סרט היסטורי המגולל את קורותיו של המנהיג שהביא את הצלבנים בארץ-ישראל. סרטים אלה לא זכו בהצלחה, כיוון שהוקי-רנו בטלוויזיה המצרית מיספר שנים קודם-לכן.

אחרי שהפסקת-האש נכנסה לתוקפה, ועם החתימה על הסכמי-ההפדרה, שלפו המפי-קים מן הארכיונים את הסרטים שאותם התכוונו להציג בפסטיבל הרמדאן הקודם, ואשר הקרנתם נדחתה בשל המלחמה. היו אלה — ללא יוצא-מן-הכלל — מחזות-זמר, קומדיות וסיפורי-אהבה — ללא כל קשר או נגיעה במאורעות הפוליטיים השוטפים. די בהצצה חטופה בשמות הסרטים, כדי ללמוד מהו חוטי-השני העובר ומקשר ביני-הם: הבושם והאהבה, קול האהבה, אהובי-האחר, האשה האחרת, בתי-ספר למתבגרים, האהבה שחלפה ועוד רבים אחרים. מאז אוקטובר 1973 ועד לימים אלה ממש, הוצגו בקאהיר 35 סרטים מצריים חדשים, שאותם מאפיינים שתי נקודות עיקריות:

- רובם-ככולם עוסקים בפרשיות-אהבה — על כל ההסתבכויות האפשריות בהן.
- לכל הסרטים הללו אין כל קשר עם מה שעבר על העולם הערבי — ומצריים בכללו — ב-1973, היא שנת המלחמה. אראו הרימו מבקרי-הקולנוע במצריים את קולם, והחלו מתלוננים ושואלים מעל דפי-העיתונים: איך ייתכן שחל מאורע

המילחמה הפתיעה

מ ידחמת יום-הכיפורים הפתיעה לא רק את ישראל, אלא גם את תעשיית-הקולנוע במצריים. המלחמה התקיימה בי-עיתוי הגרוע ביותר שלו יכול הקולנוע המצרי לייחל. מינהג הוא, שבחודש רמדאן (הוא החודש שבו התחוללה המלחמה) עורכים במצריים פסטיבל של סרטים מקרי-מיים. שורשיו של המינהג נעוצים באופיו של חודש-הצום המוסלמי: שכן הוכח כי תושבי מצריים מרבים בו לבקר בקולנוע (בשעות הערב שוברים המוסלמים את הי-צום, ואחרי הארוחה הם נוהגים לצאת לבלות, כדי לפצות עצמם על עינוי-הגוף במשך שעות היום). כך נקבע כי בחודש זה יוצגו כל הסרטים שנעשו במצריים בי-מהלך השנה האחרונה, תוך שימת דגש על

כדור בכיים -

חור בנהקופה

לאומי ממדרגה ראשונה, ואין הוא משתקף בתעשיית-הסרטים הלאומית. במהלך השנה האחרונה ניטשו קרבות-מלל הריסים בין מבקרי-הקולנוע לבין מעצבי תעשיית-הסרט. סרטים המצריים, המבקרים טענו כי קולנוע, בעיתות מלחמה ומשברים צבאיים או מדי-ניים, חייב לשקף את המצב ולבטא את ריגשות העם.

הם האשימו את אנשי תעשיית-הסרטים בכך שבהסתפקם בסירטי מין ואהבה — הם מרחיקים את העם מן המציאות. הי-מפיקים ועושי-הסרטים, לעומתם, טענו כי מניסיונם המר הם יודעים שהקהל שלהם אינו מחפש סרט שיוכיח לו את המציאות

הסרטים המוצגים במיסגרת זו בהקרנת-ככורה.

אולם בשל המלחמה, הכוננות והאפי-לה, לא נטה הציבור המצרי או ללכת לקולנוע, ולכן לא התקיים הפסטיבל בשנת המלחמה. הסרטים אוחסנו בארכיונים, לשם הקדנה במועד מאוחר יותר. כמות ימים של ראשית אוקטובר 1973, מלאה שנה בדיקו להקרנת הסרט שים עין על זו. זהו סרט מלודרמאטי מתקתק, המגולל פרשת-אהבה בין בתה של רקדנית זקנת, לבין מרצה באוניברסיטה. סרט שיש בו הסממנים המאפיינים ומרכיבים סרט ערבי טיפוסי — שפע מוסיקה, ריקודי-בטן, דרי-

מילחמה, הוא חורר אל כפרו כשכדור אחד בכיסו, ונשבע כי בעזרת כדור זה ייקום את דם אחיו שנפלו במלחמה.

מעלילת הסרט ניתן ללמוד הרבה על נסיבות וגורמים חברתיים המאפיינים את מצריים של ימינו — על הקצינים החדשים שלא ידעו את תבוסת מלחמת ששת-הימים, על שחיתויות במנגנוני המיסוד והי-מימשל, על מצבם הגרוע של האיכרים ובני-השכבות הנמוכות שמושלי המחוזות עושי-קים ומנצלים אותם, ובמרומו שומעים בו על מצבה של האשה במצריים של ימינו.

הכדור עדיין בכיסי נחשב כסרט יוצאי-דופן. הוא הצליח לשבור מיסגרות אשר

ימים אלה מרבים לדבר ולכתוב, בכל ארצות ערב, על סרט המוקרן כעת על מסכי בתי-הקולנוע של מצריים. זהו הסרט הכדור עדיין בכיסי, אשר תסריטו עובד בעיקבות סיפור שכתב העיתונאי המצרי אחסאן אבד אל-יקדוס.

הסיפור נדפס בהמשכים מעל דפי אחד מעיתוני הגדולים של מצריים — אל-אחבאר — אשר אל-יקדוס הוא אחד מבכירי העורכים בו. הסרט מביא את סיפורו של לוחם מצרי, אשר במלחמת יום-הכיפורים השתתף בכיבוש מוצב ישראלי מעבר לתע-לה, וכשהוא עטור הילת-ניצחון, אך חדור תחושת-מיררות על גורל חבריו שנפלו בי-